

KDYŽ SE CHCE, TAK TO JDE

Ivanka Horáková, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje

Poměrně provokativní název ve Vás nemá vyvolat podezření, že právě vy jste při investiční akci neudělali něco dobře, a proto to nejde. Ba možná naopak, udělali jste víc než bylo potřeba, a přesto se nedostavuje uspokojivý výsledek. Snad jsme měli při zvažování poměrně velkorysého záměru výstavby našich depozitářů štěstí (a to určitě), snad krůček po krůčku téměř plíživě se rozrostly tři velké projekty a upřímně řečeno nešlo je zastavit. Ale možná jsme jen byli v pravý čas na pravém místě.

Jen krátký exkurs do historie – v lednu roku 1990 byla plzeňská budova kláštera již 18 let obehnaná lešením, dožívala stará kotelna, která svým výkonem knihovnicím nabízela v průběhu roku jen teplé ponožky a doma štrykované vesty. Klenby rozbité osazenými zářivkami skýtaly neutěšený pohled. Knihovní fond byl uložen na šesti místech, počínaje starou farou a konče lehce navlhlými kryty CO. Prvním krokem tehdejšího nového vedení bylo jednání s MK ČR o dokončení letité rekonstrukce. Stavbu zajišťoval Stavební podnik Plzeň-jih, poté přejmenovaný na Stavební podnik Klatovy.

V roce 1995 byla v provozu nová plynová kotelna, provedena výměna střech a vybudován půdní depozitář. V části odborných oddělení pak v následujících dvou letech renovován interiér a znovu otevřena všeobecná studovna. V témže roce měla knihovna prvních 32 počítačů a začala provozovat AKS KIMS.

Upřímně řečeno, byli jsme jako v Jiříkově vidění. Jistě mi dáte za pravdu, že vstup počítačů do našeho oboru byl razantní, modernizace prostředí knihoven nezadržitelná.

Vše vypadalo, jako by knihovna mohla být již spokojená, ale opak byl pravdou. V těchto letech se výrazně rozběhly restituce a nás potkalo, jako mnoho dalších, nezadržitelné stěhování. S vozovým parkem v podobě dvou set banánových krabic jsme putovali Plzní. Bylo jasné, že naším cílem musí být výstavba samostatného moderního depozitáře alespoň na půl milionu svazků.

Šťastná náhoda a tehdejší setkání s primátorem města Plzně při jednání o zřízení zahraničních knihoven v tzv. Evropském domě na náměstí nám přinesla informaci o uvolnění budov v bývalých kasárnách BORY a možné rekonstrukci některého objektu. Musím říci, že nezpochybnitelnou úlohu zde sehrála osobnost ing. Pavla Kabelky, který mimo vynikající economic-

ké schopnosti měl jedno úžasné plus – byl akreditovaným stavebním dozorem a velmi dobře odhadoval stav objektů a možné úpravy. To nám ušetřilo při pozdějším jednání mnoho času. V roce 1997 jsme vlastnili již užívací právo ke dvěma budovám – velké garáži pro motorizovaná vozidla a dvou-podlažnímu výstrojnímu skladu. Zdevastovaný vzhled budov v nás vzbudil jásot, neboť konečně bylo něco naše. K jednání na MK ČR jsme pak z Plzně vyjžděli se všemi potřebnými dokumenty, povoleními, výpisy z katastrů, souhlasy majitelů kousíčků pozemků, které na okrajích parcel protínaly náš areál.

Určité plus bylo, že jsme vše mohli vyřídit v Plzni a skutečně pak zřizovateli předat fascikl dokladů a vyžádat si povolení k zahájení výběrových řízení.

Zpětně se mi zdá, že když byl dán jednou souhlas s rekonstrukcí, neměli jsme v následujících 5 letech výstavby problémy s financováním. Snad proto, že centrální instituce vidí věci řádově spíše v milionech než statisících, možná to bylo i tehdejší personálním složením úřadu – MK ČR. Objekty vidíte v prezentaci a mnozí z Vás je znají ve skutečné podobě.

Těsně před převodem organizace na nového zřizovatele, jímž se stal Plzeňský kraj, začala rekonstrukce střechy barokního památkového objektu záměčku Bušovice, která se rozrostla do komplexní opravy střechy. Zde byl na naší straně významným bojovníkem starosta obce, neboť záměček je přirozenou ozdobou návsi a část finančních prostředků poskytlo jeho příčiněním Ministerstvo pro místní rozvoj.

Musím říci, že v polovině roku 2001 jsme měli velké obavy, jak bude vidět rozvoj zázemí knihovny nový zřizovatel Plzeňský kraj. Knihovna měla velkou rozestavěnost, ale po prvním jednání nebylo znát nějaké omezení stavby nebo dokonce impuls k pozastavení. Ke konci roku 2002 byla akce Bory ukončena. Dvě depozita na celkem 500 tisíc svazků, konferenční místnost, reprografická dílna, knihařská dílna, garáž, byt správce a zázemí pro knihovníka-správce fondu se stalo neuvěřitelnou realitou. Obě budovy projektoval stejný tým a dodavatelem byla stejná firma.

Na dalším jednání s novým zřizovatelem o plánované investiční činnosti v letech 2003–2010 jsme naznačili neřešenou otázku uložení vzácných tisků a odmítli návrh převést celek do borských depozit. Zde bych ráda vyzdvihla naprosto pozitivní postoj vedoucí odboru kultury a památkové péče, která sama „pocházejíc z muzejních oblastí“ podpořila náš názor o nutnosti špičkového zabezpečení cenných fondů. Nahrála nám i náhoda, republikou se převalila vlna povodňová i vlna krádeží z muzeí a kostelů, a tak návrhu klimatizovaného boxu pro několik tisíc tisků najednou nestálo nic v cestě. Klášterní budova stále disponovala odpovídající statikou a tým projektantů vytvořil na bázi komplexní tepelné izolace depozitní místnosti vestavěný systém mikroklimatizace. Depozitář je vybaven perforovanými kompaktní-

mi regály, odpovídající protipožární opatření a zabezpečení prostor bylo prakticky nejtěžším oříškem stavby. Celkově je zde možné uložit v obvyklém formátu 61 tisíc svazků, náklady činily 6,2 milionu.

V roce 2004 nás zaradovala ještě jedna zpráva. Poblíž našich dvou depozitářů na Borech zůstala nevyužita jedna budova – ubikace mužstva a po dlouhém jednání s armádou a dalšími subjekty jsme se stali majiteli dalšího torza kasárenské budovy.

Ve vazbě na rozhodnutí vybudovat v hlavní budově volný výběr byla jasná představa o kompozici prostor v našem třetím depozitáři.

- Přízemí bez oken, kompaktní regály, zázemí pro údržbu.
- První patro – dílny konzervátora, mrazící prostory, depozitní prostory.
- Nástavba – oddělení akvizice – doplňování fondů a souběžně na stejném patře oddělení zpracování – tedy katalogizace.

Bonus objektu – 4 malé ubytovací kapacity abychom nemuseli využívat hotelů pro případné krátkodobé práce odborníků.

Dvě velké garsoniéry budou k pronájmu případným zájemcům z řad zaměstnanců.

Areál je před dokončením – otevřen by měl být 10.10. 2008 a v plném provozu do konce letošního roku. Stěhování odborných oddělení plánujeme na přelom října a listopadu.

Po patnácti letech stavební činnosti je knihovna před závěrem investičních prací – zbývá dobudovat kavárnu, zónu volného studia a volný výběr v hlavní budově.

Stejně tak jako vy jsme se setkali s mnohými obtížemi a často se i dívím, že se zásadní věci (jako byla nepřítomnost správného úředníka se správným razítkem, na správném úřadě) podařilo překonat. Objektivně musím však říci, že po velmi smutném začátku letošního roku byla na straně zřizovatele zřetelná snaha věci pomoci, urychlit práce, financovat rychle požadavky a vícepráce, které vznikaly mimo projektem plánované postupy. Stejně se chová i stavební firma a stavební dozor.

My naopak využíváme každé příležitosti postupně seznamovat veřejnost s výsledky stavební činnosti, s financováním i plány pro nejbližší období. Ze strany čtenářů je vidět velký zájem o věc. Krátké uzavírky nezbytné pro stavebníky zatím neohrožily ani statistické výsledky knihovny.

Pokud bych měla předčasně bilancovat – naše „prostavenost“ bude někde v horizontu 170 milionů. V roce 2010, kdy knihovna oslaví 60 let své existence, budou práce ukončeny a veřejnost okusí vstup do celého klášterního objektu. Doufám, že nové interiéry i možnosti výběru z našich fondů představí knihovnu v duchu moderního knihovnictví.

Ke splnění našich snů nám zbývá malý kousek.

Tak nám přejte, ať se ve zdraví dotkneme cílové pásky.